

Ana Maria Asan

Welluidende keramiek

Keramiek en geluid. Geluid en keramiek. Kunstenaar Ana Maria Asan is ervan overtuigd dat keramiek het vermogen heeft geluid te creëren. "Keramiek heeft altijd een sonore dimensie, maar mijn objecten zijn geen muziek-instrumenten. Ze zijn nutteloos! Ik ben degene die besluit ze voor de microfoon te laten klinken of, in het geval van bepaalde specifieke installaties, laat ik het aan het publiek over om zo het entertainment categorisch uit te sluiten." Tien jaar geleden startte ze het project *SONORES*, waarbinnen ze keramische objecten combineert met geluidsinstallaties. De installatie *Untitled (There Is No White Noise, Only Colourful Sound Serie)* uit 2020 is momenteel te zien tijdens de Keramiek Triënnale 2021 in CODA Museum Apeldoorn. Met haar werk streeft Ana Maria niet naar traditionele resultaten zoals gebruiksgoed of decoratieve kunst maar naar een poëtische benadering.

Ana Maria Asan, *Time Capsule (Memories From The Future: Exploring The Fortress As A Woman)*, 2018; porselein, archeologische overblijfselen; diverse afmetingen. Daugavpils Fortress Culture & Information Centre, Latvia Collection of Mark Rothko Art Centre and Daugavpils Fortress Culture & Information Centre, Letland

Ana Maria Asan, *SONORES*, 2011-2021. Werk in uitvoering

DOOR BARBARA BUNSKOEK | FOTO'S ANA MARIA ASAN

Volgens Ana Maria Asan (Boekarest, RO) leven we in een invasieve en lawaaierige wereld. Een wereld waarin zij stelling neemt en weigert een passieve luisteraar te worden. Ze verlegt in haar werk constant de grenzen van de zintuigelijke waarnemingen om het niet-materiële te bereiken. Voor de kunstenaar heeft het geluid dezelfde triggerende rol als Marcel Prousts Madeleine, die ons laat kijken naar een minder 'zichtbare' zone van onszelf. Kijkend en luisterend naar haar werk ontdekt de toeschouwer niet alleen verwondering maar wordt deze ook aan het denken gezet.

INTUÏTIEF EN EXPERIMENTEEL

Naast de Roemeense heeft Ana Maria ook de Belgische nationaliteit en verblijft ze het grootste deel van het jaar in Zuid-Frankrijk, waar ze werkt en lesgeeft. Zij noemt zichzelf visueel en geluidskunstenaar, keramist en docent. "Deze drie

professionele activiteiten staan niet los van elkaar, ze lopen in elkaar over. Ik zou 'keramist' kunnen vermijden omdat 'visueel en geluidskunstenaar' dit al omvat. Maar de verbazingwekkende en uitgebreide technologie ervan maakt het bijzonder. Ik noem het dus graag omdat het een ware rijkdom vertegenwoordigt, een kennis die ik heb opgedaan en wil gebruiken als kunstenaar en docent. Het verbindt me ook met keramisten en pottenbakkers uit alle tijden."

Het *SONORES*-project zag het licht tijdens Ana Maria's studie in Brussel. "Het project begon concreet met een intuïtieve sonore verkenning van de keramische objecten die ik op dat moment maakte in verband met het onderzoek naar verschillende kleisoorten en vormen. In minder dan tien jaar werd het project een complex bouwwerk met verschillende niveaus die intrinsiek met elkaar verbonden zijn. Intuïtief en experimenteel: mijn werk is al die jaren als een getuigenis van wat ik werkelijk ben, een dichter en een ontdekkingsreiziger. Door mijn roeping te volgen om de kunstenaar te worden die ik nu ben, heb ik

Ana Maria Asan, *Untitled, There Is No White Noise, Only Colourful Sound Serie*, 2020; porselein, steengoed, touw, geluidsapparaat; h. 160 x 140 x 80 cm; afspeeltijd 6'47". Nu te zien in CODA Museum Apeldoorn

mijn juiste plek gevonden in deze veranderende wereld." Ze gebruikt verschillende delen van haar lichaam, zoals handen en mond, om de geluiden te verkrijgen en die ze opneemt met een microfoon. Uit deze klankobjecten componeert ze vervolgens op de computer de geluiden. "Al deze stappen vereisen tijd, stilte en eenzaamheid. Ik moet ook gefocust blijven. Het resultaat heeft niets met willekeur te maken: ik neem de beslissingen, ik structureer, ik maak de mentale associaties, maar ik laat mezelf ook verrassen en verbazen als een kind."

PERCEPTIE EN HERINNERING

Sleutelwoorden in het werk van Ana Maria Asan zijn perceptie en herinnering. Door een grondige analyse van de gebeurtenissen in het dagelijkse leven vindt de kunstenaar vaak de onderwerpen en inhoud van haar kunst. Zo zorgde bijvoorbeeld haar deelname aan het 5e International Ceramic Art Symposium in Daugavpils (LV) in 2017 voor nieuw werk. "In eerste instantie resulteerde deze deelname erin dat het Mark

Rothko Art Center in Daugavpils mijn installatie in de collectie opnam en dat ik uitgenodigd werd voor een artist-in-residence in juli 2018. Ik gaf een lezing in het Mark Rothko Art Center over het project en mijn werk in het algemeen en mijn eerste korte film *What You See Is Not What You See, But What You Are* ging in première. Het hele evenement had plaats in het fort van Daugavpils, waar het centrum zich bevindt - een geweldige plek die vanuit verschillende gezichtspunten veel indruk op me heeft gemaakt."

"Als ik in de zomer 2018 niet was teruggekomen, had ik nooit geweten dat er tijdens de restauratie van een historisch monument een tijdcapsule gevonden was met hierin documenten en de namen van 44 soldaten van het Letse Aizpute Infantry Regiment dat vocht voor de onafhankelijkheid van de staat. Dit heeft geleid tot *To The Unknown* dat verwijst naar de verloren identiteit van deze soldaten, naar hun eenzaamheid tegenover de wreedheid van de winter. En naar *The Way Back Home*, mijn kunstwerk dat gerelateerd is aan

Ana Maria Asan, *Resonances (Memories From The Future: Exploring The Fortress As A Woman)*, 2018; porselein, steengoed, roestvrij staal, geluid, licht. Nicolas Gate, Daugavpils Fortress, Latvia, Collection of Mark Rothko Art Centre and Daugavpils Fortress Culture & Information Centre, Letland

Ana Maria Asan, *The Way Back Home (Memories From The Future: Exploring The Fortress As A Woman)*, 2018; porselein, glas, gips, experimenteel siliciumdioxide, archeologische overblijfselen; verschillende afmetingen. Daugavpils Fortress Culture & Information Centre, Latvia, 2018, Collection of Mark Rothko Art Centre and Daugavpils Fortress Culture & Information Centre, Letland

de ongelooflijke reis die het Letse Troickas Batalion ondernam vanuit China via het Suezkanaal, de Pyreneeën en de Baltische Zee om uiteindelijk in eigen land aan te komen nadat het bataljon jaren door het Rode Leger vanuit Letland door heel Eurazië werd opgejaagd."

"Fragmenten van objecten, fragmenten van verhalen, de overblijfselen van het fort fungeerden voor mij als katalysator om verbinding te maken van het heden met het verleden en de toekomst in *Resonances (Memories From The Future: Exploring The Fortress As A Woman)*. Alle gekroonde hoofden van de XIXe eeuw passeerden de Nicolas Gate omdat deze weg ooit de 'hoofdweg' was van Europa naar het Russische rijk en vice versa, van het noorden naar Europa'. Dus koos ik ervoor om er een gevoelig kunstwerk in te plaatsen dat te maken heeft met breekbaarheid en resonantie, niet alleen verwijzend naar geluid. Om het geluid van de porseleinen objecten te horen, kunnen mensen niet alleen in de poort zijn. Ze moeten met zijn tweeën zijn. Eén persoon bedient het object aan de zijkant van de boog en de andere luistert naar de versterking aan de andere kant. Hier is een lichaamsafdruk van een menselijk oor geplaatst om de luisterervaring te suggereren."

"De kern van deze beide kunstinstallaties, die behoren tot *Memories From The Future: Exploring The Fortress As A*

Woman, heeft niets te maken met bewondering of verheerlijking van de oorlog, maar getuigt van een vrouwelijke gevoelige benadering van een dergelijke omgeving waar de extreme kwetsbaarheid van de porseleinen voorwerpen simpelweg herinnert aan de kwetsbaarheid van de mens."

TERUGBLIK

In dit jubileumjaar van het SONORES-project blikt Ana Maria Asan terug: "Door deze tien jaar durende verkenning ontdekte ik mijzelf; het innerlijke oog ziet dieper, het oor wordt nog selectiever. Door deze (geluids) kunstenaarscarrière te omarmen, volg ik geen trend. Ik leef met en in mijn tijd, maar zwem liever tegen de stroom in. Verschillende aspecten dragen bij om het brede scala aan geluiden te vergroten. Na tien jaar lijk ik nog steeds op een beginner en ik hoop dat de toekomst interessante kansen biedt. Ik blijf op zoek naar nieuwe vormen, nieuwe geluiden en nieuwe betekenissen."

www.sonores.be | www.twistedceramics.com

Keramik Triennale 2021. CODA Museum Apeldoorn, Vosselmanstraat 299, NL-7311 CL Apeldoorn, +31 (0)55-5268400. Open: di t/m vr 10.00-17.30 uur, za 10.00-17.00 uur, zo 13.00-17.00 uur. T/m 30 mei 2021.

www.coda-apeldoorn.nl | www.nvk-keramiek.nl

Ana Maria Asan, *Intrusion*, 2013; porselein, nylon koord; verschillende afmetingen. Galerie Vertige, Brussels, BE, 2013 (overzicht installatie)

Ana Maria Asan, *Noisy Family 1*, 2014; steengoed, elementen van huishoudelijke apparaten, geluid; h. 95 x 75 x 50 cm; afspeeltijd 5'05". CODA Museum Apeldoorn, Keramik Triennale 2015